

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 675

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 oktober 2009

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofin van 19 en 20 oktober 2009 te Luxemburg.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De minister van Financiën,
W. J. Bos

GEANNOTEEERDE AGENDA EUROGROEP EN ECOFIN RAAD 19 EN 20 OKTOBER 2009

1. Economische situatie

In het tweede kwartaal is de economie van het eurogebied gekrompen met 0,2% t.o.v. het eerste kwartaal. De Nederlandse economie kromp met 1,1% in vergelijking met het eerste kwartaal. Het IMF heeft op 1 oktober haar World Economic Outlook (WEO) gepubliceerd. Hierin is het IMF minder somber over Nederland en het eurogebied dan in haar vorige voorspelling in april 2009. Vooral voor 2010 is de verwachte groei fors opwaarts bijgesteld. Voor het eurogebied wordt nu een groei van 0,3% verwacht en voor Nederland 0,7%, terwijl in de voorspelling van april voor beide nog van een krimp werd uitgegaan.

Een eerste schatting van Eurostat geeft aan dat de inflatie in het eurogebied in september uit is gekomen op -0,3%. Het Nederlandse inflatiecijfer in september bedraagt 0,4%. Het Nederlandse inflatiecijfer is sinds de zomer gedaald, in belangrijke mate door lagere gas- en elektriciteitsprijzen. Het IMF verwacht in de WEO dat de inflatie over heel 2009 in het eurogebied en in Nederland positief uit zal komen.

De vooruitzichten voor de werkloosheid zijn somber. Het IMF verwacht een werkloosheid in het eurogebied van 9,9% in 2009 en 11,7% in 2010. De verwachting voor Nederland zit hier ver onder, namelijk resp. 3,8% en 6,6%. Deze voorspelling is in lijn met die van het CPB als rekening wordt gehouden met het definitieverschil tussen het IMF en het CPB¹. Volgens Eurostat kwam de werkloosheid in het eurogebied in augustus uit op 9,6%. Nederland heeft nog steeds de laagste werkloosheid van het eurogebied.

De situatie op de financiële markten laat een gemengd beeld zien. Wereldwijd laten de aandelenmarkten de laatste tijd overwegend herstel zien. Echter, de volatiliteit is hoog en de verhandelde volumes onveranderd laag. De spreads op staatsobligaties zijn gedaald, maar deze liggen nog boven het niveau van voor de crisis.

2. Voorbereiding G-20 6-7 november

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: afstemming Europese inzet

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De agenda van de G20 bijeenkomst voor ministers van Financiën en centralebankpresidenten op 6 en 7 november in het Schotse St. Andrews kent een viertal onderwerpen, te weten de rollen en de effectiviteit van de internationale financiële instellingen (IFI's), de financiering van klimaatverandering, macro-economie en het bevorderen van duurzame en evenwichtige groei en tot slot de hervorming van het mondiale financiële systeem. Gedurende de Ecofin Raad zal de Europese inzet voor deze bijeenkomst worden afgestemd. Er zijn op dit moment nog geen stukken beschikbaar. De Nederlandse inbreng zal op basis daarvan de komende weken gevormd moeten worden, daarbij een aantal lijnen volgend:

¹ het CPB rekent mensen met een baan van tenminste 12 uur tot de werkenden, terwijl het IMF deze grens al bij 1 uur stelt.

Rollen en effectiviteit van de IFI's.

Nederland wil in St. Andrews naast de aandacht voor de onderwerpen op het terrein van governance opnieuw aandacht vragen voor het nakomen van afspraken over het beschikbaar stellen van extra middelen voor het IMF en de multilaterale ontwikkelingsbanken (MDB). Daarnaast wil Nederland meer aandacht voor onderzoek naar de mogelijkheden voor het vergroten van de effectiviteit en complementariteit van bepaalde vormen van sectorale ondersteuning van ontwikkelingslanden, waarbij aangesloten zou kunnen worden bij reeds lopende internationale trajecten op dit gebied. In economische tijden waarin de beschikbaarheid van middelen moeilijker zal worden, maar de vraag des te groter, zal de effectiviteit van cruciaal belang worden. Ten aanzien van de *governance* van de IFI's zijn tijdens de afgelopen top van de G20 in Pittsburgh de stemverhoudingen meer in overeenstemming gebracht met de hedendaagse economische verhoudingen via een overdracht van stemgewicht van oververtegenwoordigde landen naar ondervertegenwoordigde landen. De Nederlandse inzet op de overige governance issues blijft dat de representatie gebaseerd dient te zijn op de economische realiteit van de 21e eeuw, met voldoende ruimte voor kleine landen, waaronder ontwikkelingslanden.

Financiering klimaatverandering

De ministers van Financiën is gevraagd in St. Andrews te bezien welke mogelijkheden er zijn voor klimaatfinanciering en hierover te rapporteren ten behoeve van de klimaattop (UNFCCC) in Kopenhagen. Nederland acht het van belang dat op deze financiënbijeenkomst concrete stappen zullen worden gezet zowel op het gebied van de financiering als ook op het gebied van de governance van de financiering, teneinde een positief resultaat in Kopenhagen te bevorderen.

Macro-economie en bevorderen duurzame en evenwichtige groei

Op de G20 in Pittsburgh zijn afspraken gemaakt teneinde te komen tot een raamwerk voor sterke, duurzame en evenwichtige groei. In St. Andrews zullen stappen moeten worden gezet om in samenspel met het IMF een structuur van *mutual assesment* op te zetten, waarbij het financieel-economisch beleid van landen wordt bezien in het licht van een duurzame en evenwichtige groei van de wereldeconomie. Nederland hecht eraan in dit proces een volwaardige rol te spelen. Bij dit agendapunt zal vermoedelijk ook worden gesproken over de coördinatie van de verschillende exit-strategieën. Nederland hecht aan een dergelijke vorm van coördinatie teneinde positieve spillovers te bevorderen en negatieve spillovers zoveel mogelijk te voorkomen.

Hervorming van het mondiale financiële systeem

In St. Andrews zal de stand van zaken worden opgemaakt ten aanzien van de afspraken die zijn gemaakt op het terrein van hervorming van het financieel toezicht en regulering van financiële markten. Nederland wil, aansluitend op de inzet in Pittsburgh, nadrukkelijk aandacht vragen voor het onderwerp van de *entry strategies*. Entry strategies dienen een vast onderdeel te worden van het crisisinstrumentarium. Dit is nodig om het probleem van *moral hazard* binnen de financiële sector te kunnen minimaliseren. Hiertoe dienen ex-ante condities en instrumenten voor crisis management gedefinieerd te worden, die elementen bevatten zoals het toestaan van instellingen om te falen en het stimuleren van private oplossingen.

3. Voorbereiding Europese Raad 29–30 oktober

a. Budgettaire exit-strategieën

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: aannemen Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: consensus

Toelichting:

De Ecofin Raad zal spreken over budgettaire exit-strategieën en Raadsconclusies aannemen over de principes die aan een dergelijke strategie ten grondslag moeten liggen. Het betreft een follow-up van de discussies die hebben plaatsgevonden tijdens de informele Ecofin van 1 en 2 oktober jongstleden. De consensus tijdens deze discussies was dat begonnen moet worden met het formuleren van een dergelijke strategie, ondanks dat deze nu nog niet kan worden geïmplementeerd vanwege de zwakke economische situatie. Een geloofwaardige en tijdige strategie is echter noodzakelijk voor het verankeren van verwachtingen en het verminderen van onzekerheid.

Bij een budgettaire exit-strategie in de EU zal aandacht geschonken moeten worden aan de relatie met het Stabieliteitsen Groeipact (SGP). Een budgettaire exit-strategie zal verder ingaan op het tijdig terugdraaien van de genomen budgettaire beleidsmaatregelen. Daarnaast zal ook additionele structurele budgettaire consolidatie moeten plaatsvinden. Daarnaast is tevens van belang dat bij structurele budgettaire consolidatie gedifferentieerd wordt tussen lidstaten. Verder zal vermoedelijk stilgestaan worden bij het nemen van structurele hervormingen met als doel het versterken van werkgelegenheid en de potentiële groei. Tot slot is versterking van nationale begrotingsraamwerken relevant, zodat deze bijdragen aan het behalen van de consolidatiedoelstellingen die in Europees perspectief gesteld zullen worden.

Nederland onderschrijft deze punten als hoofdlijnen van een gecoördineerde Europese budgettaire exit-strategie en zal er naar streven dat deze punten worden opgenomen in de Raadconclusies.

b. Klimaatfinanciering

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: aannemen Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Consensus

Toelichting:

Tijdens dit agendapunt liggen Raadsconclusies voor over de financiering van internationaal klimaatbeleid. Deze Raadsconclusies vormen samen met de conclusies die voorliggen in de Milieuraad van 21 oktober de input voor de Europese raad van 28 en 29 oktober, alwaar de inzet van Europese Unie voor de klimaattop in Kopenhagen zal worden bepaald.

De Nederlandse onderhandelingsinzet voor Kopenhagen is recent aan de Kamer meegedeeld in twee brieven van de minister van VROM (31 793 nr. 8 (dd. 14 september) en brief van 9 oktober. De positie die in deze brieven uiteen is gezet zal leidend zijn voor de Nederlandse inzet in de Ecofin Raad.

Nederland vindt dat de Ecofin zo concreet mogelijk moet worden over de Europese positie op het gebied van internationale klimaatfinanciering.

Hierbij gaat het zowel om het specificeren van de bijdrage van de Europese Unie, als over de governance van internationale klimaatfinanciering en de wijze waarop de financiering wordt gekoppeld aan concrete klimaat-acties in ontwikkelingslanden.

c. Financieel toezicht: stand van zaken

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Toelichting van het Voorzitterschap

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Op 23 september jl. heeft de Commissie vier concept-verordeningen en een concept-raadsbesluit gepresenteerd ter oprichting van de European Systemic Risk Board (ESRB) en de European Supervisory Authorities (ESAs). Deze voorstellen volgen op de Commissie mededeling «European Financial Supervision» van 27 mei 2009, de conclusies van de Ecofin Raad van 9 juni 2009 en de conclusies van de Europese Raad van 18–19 juni 2009, en zijn een uitwerking van de aanbevelingen van de high-level werkgroep onder leiding van de Larosière.

Het voorzitterschap zal tijdens de Ecofin Raad een toelichting geven op de stand van zaken en de tijdsplanning voor de voorstellen van de Europese Commissie. Het Zweedse voorzitterschap streeft naar politieke besluitvorming over de ESRB tijdens deze Ecofin Raad. De besluitvorming over de European Supervisory Authorities (ESAs) is gepland voor de Ecofin Raad van 2 december 2009.

Nederland steunt de tijdslijn van het Voorzitterschap voor het aannemen van de voorstellen van de Commissie. Belangrijk is hierbij wel dat de kwaliteit voldoende gewaarborgd wordt. Daarnaast vindt Nederland het belangrijk dat de voorstellen in principe binnen het raamwerk blijven dat is vastgesteld in de conclusies van de Ecofin Raad van 9 juni en de Europese Raad van 18 en 19 juni. Een afwijking ten opzichte van deze conclusies kan ertoe leiden dat het hele raamwerk opnieuw ter discussie komt te staan.

4. Versterking EU-afspraken financiële stabiliteit

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Aannemen Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: consensus

Toelichting:

De Ecofin Raad bespreekt de versterking van de EU-afspraken in geval van kwesties aangaande de financiële stabiliteit. De Ecofin zal hierover raadsconclusies aannemen. Voorgesteld zal worden dat de Ecofin Raad het Economic and Financial Committee (EFC) het mandaat verleent om verder te werken aan de verbetering van de beleidscoördinatie op EU-niveau in geval van een financiële crisis en aan de kwestie van deling van kosten tussen overheden (*burden sharing*) in geval overheidssteun noodzakelijk is. Dit voorstel is onderdeel van een breder EU-traject van verbetering van het wettelijke kader en versterking van de beleidscoördinatie met het oog op crisispreventie, -management en -oplossingen.

Nederland is voorstander van zowel verbetering van het wettelijke kader als versterking van de beleidscoördinatie. Nederland vindt het belangrijk

dat nu crisismanagement in den brede, en de kwestie van *burden sharing* in het bijzonder, EU-breed wordt opgepakt.

5. European Systemic Risk Board (ESRB)

Document: 1) Proposal for a Regulation on Community macro prudential oversight of the Financial system and establishing a European Systemic Risk Board (ESRB); 2) Proposal for a Decision entrusting the European Central Bank with specific tasks concerning the functioning of the European Systemic Risk Board

http://ec.europa.eu/internal_market/finances/committees/index_en.htm#package

Aard bespreking: Besluitvorming

Besluitvormingsprocedure: Raadsbesluit: unanimititeit, Verordening: QMV.

Toelichting:

In de Ecofin Raad ligt de concept Verordening over de oprichting van de ESRB voor, alsmede het concept Raadsbesluit over de specifieke taken die de ECB hierin zal krijgen. Het raadsbesluit moet vastgesteld worden met unanimititeit, over de verordening wordt met QMV gestemd. De voorstellen zijn onderdeel van het pakket dat de Europese Commissie voorstelt ter verbetering van het Europees financieel toezicht.

Doordat er voor financieel toezicht een versneld traject wordt gevolgd is er inmiddels een BNC-fiche geschreven over het Nederlandse standpunt met betrekking tot de voorstellen van de Commissie. U zult het BNC-fiche Europees toezicht voor het AO Ecofin Raad ontvangen.

De ESRB is een nieuw orgaan dat, conform de Ecofin en ER conclusies van juni jl., belast wordt met macro-prudentieel toezicht op het financiële stelsel in Europa. De ESRB zal hiertoe alle benodigde data en informatie verzamelen en analyseren, mogelijke risico's identificeren en prioriteren en daaromtrent waarschuwingen en aanbevelingen uitbrengen. Deze aanbevelingen kunnen één of meerdere lidstaten betreffen. De ESRB is een onafhankelijk orgaan, maar heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid. De Europese Centrale Bank (ECB) zal de ESRB logistiek en administratief ondersteunen, en daartoe het secretariaat van de ESRB verzorgen. De aanbevelingen van de ESRB zijn niet bindend, maar worden wel geacht een grote invloed uit te oefenen. De geadresseerden zijn daarom verplicht te reageren via het zogenaamde «comply or explain» principe: zij dienen de aanbeveling op te volgen, of met redenen te omkleden waarom zij dit niet doen. De ESRB zal bestaan uit een Algemene Raad, een Steering Committee, een Technisch Advies Comité en een Secretariaat. De Steering Committee zal de besluiten van de Algemene Raad voorbereiden. Het Technisch Advies Comité zal een afspiegeling van de Algemene Raad vormen op expert niveau, en op verzoek advies over technische onderwerpen verlenen.

Nederland is groot voorstander van versterkt Europees toezicht en heeft deze positie ook steeds uitgedragen tijdens de discussies over het rapport van de high-level werkgroep onder leiding van de Larosière, de hierop volgende Commissiemededeling en de hieruit resulterende conclusies van de Ecofin Raad en de Europese Raad van juni jl. Nederland steunt de voorstellen van de Commissie dan ook van harte, en zal pleiten voor een snelle en ambitieuze implementatie.

6. Belastingzaken

a. Anti-fraude verdrag Liechtenstein

Document: nog niet beschikbaar
Aard bespreking: politiek akkoord
Besluitvormingsprocedure: unanimititeit

Toelichting:

De Ecofin Raad zal het anti-fraude verdrag tussen de EG en zijn lidstaten aan de ene kant en Liechtenstein aan de andere kant bespreken. Nederland kan instemmen met het voorliggende anti fraude verdrag met Liechtenstein.

Doel van het verdrag is het vastleggen van regels voor wederzijdse assistentie bij het bestrijden van fraude en andere illegale activiteiten. In het anti fraude verdrag zijn ook bepalingen opgenomen die zien op het uitwisselen van belastinginformatie op verzoek, waarbij het bankgeheim geen weigeringsgrond mag zijn. Met name het onderwerp over het uitwisselen van belastinginformatie op verzoek is veelvuldig discussiepunt geweest tussen de Europese Commissie en de Lidstaten omdat de aanvankelijke tekst lacunes bevatte waardoor een effectieve uitwisseling van belastinginformatie op verzoek nog steeds niet mogelijk zou zijn.

De Europese Commissie heeft de kritiek ter harte genomen en heeft het anti fraude verdrag heronderhandeld met Liechtenstein met als resultaat dat mogelijke obstakels die effectieve informatievoorziening in de weg zouden kunnen staan uit het verdrag zijn verwijderd.

b. Onderhandelingsmandaat anti-fraude verdrag Andorra e.a.

Document: n.v.t.
Aard bespreking: oriënterend debat
Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Ecofin raad zal een oriënterend debat voeren over het verlenen van een onderhandelingsmandaat aan de Europese Commissie om anti-fraude verdragen overeen te komen met Andorra, Monaco, San Marino en Zwitserland. In deze anti-fraude verdragen zullen clausules opgenomen over het uitwisselen van belastinginformatie op verzoek, waarbij het bankgeheim geen weigeringsgrond mag zijn.

Nederland steunt de inzet van de Europese Commissie om met de bovengenoemde landen verdragen te sluiten die gelijk zijn aan het anti-fraude verdrag met Liechtenstein om zo een *level playing field* te creëren. Het anti-fraude verdrag met Liechtenstein zal tijdens deze Ecofin Raad voor politiek akkoord worden voorgelegd. Nederland kan instemmen met de inhoud van dat anti-fraude verdrag (zie 6a).

Overig: Verzoek Kamer tot agenderen Stand van zaken implementatie Antonvenetarichtlijn

Toelichting

Bij brief van 28 september 2009 heeft de vaste commissie voor Financiën om informatie verzocht over de actuele stand van zaken van de implementatie van de zogenaamde Antonvenetarichtlijn (richtlijn 2007/44/EG van

het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007). Deze richtlijn had per 21 maart 2009 in de wet moeten zijn geïmplementeerd. De voorbereiding van een implementatiewetsvoorstel van de richtlijn heeft echter vertraging opgelopen. De oorzaak hiervan is allereerst het bijzonder grote beslag dat de kredietcrisis op het betrokken ambtelijk apparaat heeft gelegd. Als gevolg daarvan is een conceptwetsvoorstel pas in een betrekkelijk laat stadium aan de Raad van State voorgelegd.

Sinds de zomer is de tijdelijke commissie onderzoek financieel stelsel aan de slag gegaan. Een van de specifieke onderzoeksvragen waar zij op dit moment, in de eerste fase van het onderzoek, naar kijkt is de verlening van toestemming voor de overname van ABN AMRO door De Nederlandse Bank (DNB) en de minister van Financiën in 2007. Nu het implementatievoorstel verandering brengt in de bevoegdheidsverdeling tussen DNB en de minister van Financiën op dit terrein, lijkt het nu niet gepast, parallel aan dit onderdeel van het parlementair onderzoek, met de Kamer over het implementatievoorstel te praten. Gelet op de overschrijding van de implementatietermijn, zal het wetsvoorstel op korte termijn worden ingediend.